

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośzeniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 6.50, bez odnośzenia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz politykowy jednoszpaltowy na I kol. 2.00 mk na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen.
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie wraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. Panny Maryi № 38
Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

TEATR PARYSKI

w Częstochowie, ul. Panny Marji 19.

Tylko 3 dni!

Program od niedzieli 21-go do wtorku 23 Grudnia 1919 r.

Najnowsze i wybitnej wartości artystycznej ogólnie uznane arcydzieło filmowe w 6-ciu aktach

CASANOVA

(Król Donżuanów)

Dramat i awantury miłosne największego współczesnego zdobywcy serc niewieścich.

OSOBY:

I akt	II akt	III akt	IV akt	V i VI akt
Casanowa	Casanowa	Casanowa	Casanowa	Casanowa
Lućwik XV	Hilmer, fabrykant	De Varwill	Montage, min. spraw zagr.	Księżna Marja
Margrabina de Pompadur	Zuzanna } jego córki	Nineta, córka młynarza	Klara, jego siostra	Księżna Orlando
Hrabia de Vallstin	Małgorzata }	Paweł, czeladnik młynarski	Dyplomata	Kapitan.

Na wielkim balu w Wersalu występuje 300 pięknych kobiet.

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEŃ W DNI POWSZEDNIE O GODZINIE 5-ej, 7-ej i 9¹⁵ WIECZOREM W ŚWIĘTA
I NIEDZIELE O GODZINIE 3-ej, 5-ej, 7-ej i 9¹⁵ WIECZOREM.

Orkiestra Sekstet Artystyczny pod dyr.
p. JERZEGO BURSIKA

CENY MIEJSC: W loży kupon 6 mk., Krzesło
parterowe 4 mk. 50 f., Miejsce na galerji 3 mk.

UPRASZA SIĘ PUBLICZNOŚĆ O
PUNKTUALNE PRZYBYWANIE.

Ogłoszenie.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa

Oddział w Częstochowie.

zawiadamia, że termin składania złota i srebra, podlegających przymusowemu wyk upi wi na zasadzie Ustawy z dnia 7 listopada 1919 r., został Rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z d. 11 grudnia rb. przedłużony dla całego Państwa do dnia 31 grudnia 1919 r.

Teoria i rzeczywistość.

Polska jest jednym z najbiedniejszych państw, które wprowadziły 8-godzinny dzień pracy w przemyśle. Stało się to natychmiast po odzyskaniu niepodległości i dobrze się stało. Tego rodzaju reformy społeczne, w

połączeniu z całym szeregiem innych, ze wymienimy tylko prawo wyborcze dla kobiet, przekończy dostatecznie cały świat cywilizowany, że Polska nie jest średniowiecznym gniazdem reakcji, że jest krajem, w którym postęp i demokracja przestały być pustym dźwiękiem.

Kongres robotniczy obradujący w Stanach Zjednoczonych uchwalił obecnie, jako zasadę, 48 godzin pracy w tygodniu. W teorii więc na całym obszarze świata cywilizowanego miałby obowiązywać 8 godzinny dzień pracy. I tryumf klasy robotniczej byłby zupełnym, gdybyśmy żyli w stosunkach normalnych. Ale tak nie jest; większość krajów europejskich zrujnowana jest gospodarczo, lub znajduje się na progu ruiny. Od ostatecznego upadku ciałic je może tylko usilna praca. To jest fakt, którego lekceważyć nie można, który się zlekceważyć nie pozwoli.

Do szeregu tych zrujnowanych krajów należy Polska. Naród polski pracować musi jak najintensywniej, aby się dźwignąć z łoża niemocy. Nikomu w tym wysiłku bezinteresownie nie pomoże, bo czasy pomocy bezinteresownej minęły niepowrotnie. Za pomoc, za te pożyczki w postaci złota, czy surowców naród polski musi zapłacić zdwojoną pracą. Jeżeli się będziemy ociążać w pracy, nasze warzaty i nasze bogactwa naturalne opadają cudzoziemcy, a my, wydziedziczeni, zejdziemy do poziomu żebraków lub niewolników kapitału obcego we własnym kraju.

Cóż mamy robić, aby tego losu uniknąć? Zawiesić na kółku przynęty! Nie zrzekając się 8-godzinnego dnia roboczego, który stanowić w nienaruszalną zdobycz klasy robotniczej, pracować musimy w ciężkiej, po 9, 10 i więcej godzin na aż do tej chwili, gdy odbudujemy

...swej samodzielności gospodar-
czej, aż do chwili, gdy pracą własną
powetujemy te klęski, te спустosze-
nia i niedobory, których powodem
długotrwała wojna światowa.

Pod tym względem musimy brać
przykład z cywilizowanych ludów Za-
chodu, gdzie praca wre, gdzie robotni-
cy dobrowolnie ofiarowują się pracować
dłużej.

A gdy zagonią się rany wojny, gdy
pracując, jak jedna rodzina, dzwigniemy
kraj z gruzów i niedoli, gdy pod
strzechy polskie wróci dobrobyt, wtedy
wybiję godzina realizacji uchwalonego
dziś prawa o 8-godzinnym dniu
pracy.

Dopóki, jak po elementarnej klęsce
pożaru lub powodzi, jesteśmy do o-
stateczności obdarci i głodni, dopóty
praca jest dla nas nieubłaganym na-
kazem istnienia. A e l.
Częstochowa. 20 XII—1919 r.

Stan gospodarczy świata po wojnie

Gospodarstwo światowe s'aje się
teraz bardziej skomplikowanym or-
ganizmem, którego części j'daa bez
drugiej normalnie istać nie mogą.
Dział j'dak nie posiadałby ani
jednej publikacji, k'róbyjż nam po-
swolita orientować się prędko w
zmiatach, jakie zachodzą w eala-
zostaleis warunkó r ekonomioznych
świata.

Wejść dowodzą dobitnie, jak
wielki jest zależność gospodarstwa
poszczególajch pań w b'warunkowe
była boizosem, k'róry przysposobił
tego rodzaju i zorganizowanie m'ędzy
narodowej statystyki ekonomioznej
„Supreme Economic Council” w Lon-
dynie, wyjd'j obecnie miesięczny
biuletyn w tym n'edawczyj się ułatwia
orientację w tem pl'u.

Wielkim z tego biuletynu, z k'ry-
jżj ekoizozny, wyliczają praez
wojną, i szose nie miają, ioz że
praeiznie wstrząsnęła podstaj
życia gospodarozego s'aj'sizjase,
ażleł podora samej wojny. Cha-
rakterystycznym tego objawem jest
fakt, że produkuje w'ęla obecnie pra-
wie wszędzle m'niejsza, ażeleli w ro-
ku 1918. Tak np. Anglia produkowała
praeiznie m'niejszajnie w r. 1918
19 282,0 0 ton w'ęla, w sierpniu r. b.
sz'j jedynie 5 017 000. Produkcja w'ęla
w Stanach Zjednozoznych s'aj's
3,9 9 000 spada na 30 do 40 milio-
nów w m'iesiacach r. 1919. Tak samo
we Francji i w Niemozach: n'awetj
m'ozemy się s'amaizozosze się pro-
dukcji w'ęlowej.

Wytórzność belajz i stajł rów-
niek poważnie się zmniejszylj do
chwili sawerscia pokoju. Symptomat
ten uważać m'ozna j'edną z w'jaj
praeiznie fabrykacji artykułóv
wojennych. W każdym razie wiadaj
że siły wytórzozne s'awia tylko woi-
no przystozowują się do nowych wa-
runkó i nie dawnego, że wobec te-
go iozne szosze s'edmobilizowajch
z trudności s'aj'ndajją z'aj'ję. Pro-
cent s'edmobilizacji jest obecnie w'j-
kszy, ażeleli podczas wojny. Zilaj
się j'ednak, że w tym kierunku wa-
runki się poprawiaj, punkt kulmiaz-
cyjny bowiem bezrobocia przypada
na p'ozatek tego roku i tak w Angli-
jak i w Niemozach stale się zmajz-
aja.

Statystyka m'ielajzarozowa pokajz-
uje nam, że zwierzozna wojozna
bez p'ozównania silnej wstrząsaj-
podstawaj byta ekonomioznej Euro-
ropy, ażeleli Stanóv Zj. da.

Biłans handlowy krajóv europej-
skich prawie stale się j'esozze p'oz-
garsza. Tak np. od roku 1918 eks-
port m'iesieczny Francji p'ozizosił się
do czerwca s. b. j'edynie o 6 milio-
nóv funtów, podczas gdy import
w tym samym okresie osazj powi-
kszył się o 21 milioizy fantów. Po-
dobne stosunki spotykamy i w
Wioszech. W Anglii biłans handlo-
wy poprawia się troozh, ioz woz-
skopozit jego nadal p'ozozaj. Z'ad-
żenie Haropy rosłaj coraz bardziej,
k'orzystaj z tego gl'ozajle Stany
Zjednozozne.

Nie w'ięp dziwnego, że staj Fran-
cja Eurozpy wobec takich w'arun-
kó pogorszyl. Wartość fantów

f'antów, w stosunku do d'ia-ów s'
merykańskich, barico p'ozizosił s'aj-
zia. W chwili, gdy kurs wyolat na
Londyn w Nowym J'orku wynosil w
roku 1918—97 69 proc. parytetu, od-
stajk ten spadł w sierpniu r. b. do
93 61. Silniejszy był j'esozze spadoz
francuzkich.

Obieg zwakóv papierozozych wszaj
dzie j'esozze stale się powi'ksza.
W Anglii w roku 1918 70 180 000
było w obiegu, w Wielkop'ozie ro u
bieżozego 79 800 000.

Najbardziej j'edokaj znamienajm
faktem dla niemozdzajego etazju go

spodarczego na g'wiole jest stajł
wzrost osz. Zia walo się, że kosoz
wojny b'edajle punktem kulmiazaj-
ajm, tymozozem wszędzle zauwajzaj-
m'ozemy nadal praeizle p'ozozosze
się wstrząsajle coz, w Anglii, w Sta-
nach Zjednozoznych.

J'esozze bardziej g'wałtownaj byla
swyżaj osz w Niemozach. Kiedy od
wybuchu wojny s'wiatowej aż do l-
stycznia 1919 r. c'ozaj w'ęla pol'oz-
szaj się j'edynie o 11 10 m'z, s'aj'ozaj
w elagu pierwszajch m'iesiaczj tego
roku p'ozizosiłoj iaj o 4 63 m'z.

Ratujcie Górny Śląsk!

Polska w obecnej dobie przeżywa
chwile niezwyklej wagi historycznej.
Zmartwychwstając, wzywała z obec-
niewoli, z przemocy i tyranstwa —
dzieci swe wolające — Matko, ratuj!
Matko, ratuj nas! woła dziś także
Górny Śląsk!

Oto wróg, co w ojczyźnie naszej
prześladował nas i męczył, dziś kiedy
wschodzi nowa jutrznia wolności, no-
we kuje dla nas kajdany!

Powstają kuźnie niewoli, kłamstwa
przekupstwa, obfudy i fałszyw w całych
Niemczech, w najodleglejszych zakąt-
kach: Zjednoczenie towarzystw wie-
nych Górnoślązaków, Związek Górno-
ślązaków, Wolne Zjednoczenie dla O-
brony Górnego Śląska i wiele innych.
Związki te organizują całą machinę
potwornej akcji plebisycytovej. Druka-
ją olbrzymie masy broszur i odezw
i przygotowują setki agitatorów. Na u-
sługi Niemców stanął nawet „Czerwony
Krzyż”. Głęboko w południowych
Niemczech, w Norymbergii, Wiesbaden-
denie utworzono biura plebisycytovej.
Niemcy gotowi poświęcić wszystko
aby wydrzeć Polsce Górny Śląsk i p-
jarmzić na wieki ludność polską, wola-

jącą do nas o pomoc!
Naczelniem więc i nieodzownem za-
daniem narodu polskiego jest zespo-
lenie wszystkich sił i środków narodo-
wych celem przeciwdziałania gorączko-
wej i olbrzymiej robocie Prusaków!

Czynem powinniśmy pokazać, jak
drogim nam jest Górny Śląsk. Czynem
tym popierając organizację walczących
z tą perfidną obłudą kryzącką,
przez składanie ofiar pieniężnych na
fundusz akcji plebisycytovej.

Organizowanie kursów plebisycyto-
wych, drukowanie broszur, odezw, wy-
maga wielkich zasobów pieniężnych!
A ofiary złożycy musimy, inaczej wróg
nas ubiegnie i oddamy braci naszych
na wieki w niewolę kryzącką! Ofiary
te stokratnie zostaną wynagrodzone
bo nie tylko wybawimy lud polski z
niewoli, ale zyskamy nieprzebrane skar-
bi bogactwa tego kraju.

Obchodzimy więc czas święteczny
„Bożego Narodzenia” pod hasłem:
„RATUJMY GÓRNY ŚLĄSK”.

W redakcyjch pism miejscowych od-
warto rubryki składek na fundusz ak-
cji plebisycytovej.
Komitet Pomocy dla Górnego Śląska.

Autentyczne wieści z Kijowa.

Krytyczne dni 1-5 października
na Niemopodziowane najcięż-
 bolszewików skład wejść bol-
 szewistóh. Walki w mieście
Mastroja ludności. Żydzi koz-
 lam o'warzym

Od osób, przybyłych ostatnio do
Częstochowy, otrzymaliśmy dwa nume-
r „Dziennika Kijowskiego” z datą 19
i 22 października r. b. Przyciączamy
z nich autentyczne informacje o losach
tego nieszczęśliwego miasta, wystawio-
nego na ciągłe niebezpieczeństwa.

W nocy na 14 października bolsze-
wicy, skoncentrowawszy 45 i 48 dywiz-
ji sowieckiej, część 44 dywizji oraz
3-ci pułk „internacjonalny”, przewal-
żyli front armii ochotniczej i dotarli
przed Kijowem do Swiatoszyna. Mimo
wielkich strat bolszewicy zdołali wtar-
gnąć do Kijowa.

Marynarze i Lotysze szli do ataku
bez zachowania ostróżności i g'nieli ma-
sowo w ogień artylerji. Tak samo pie-
chota m'adzjarska, ubrana w czarne
czapeczki.

J'esozze nie nastajł ostateczny od-
wrót armii ochotniczej, a już tysiące
kijowian z w'ezelkami i walizkami wy-
ruszylj pieszo w stronę Slobódki.

Do wieczora dn. 14 października
bolszewicy, walcząc, przedostali się na
Kreszczajk. Armia ochotnicza cofnęła
się na Peczersk.

Dn. 15 października Kijów obudził
się pod władzą bolszewicką. Tego
dnia po uporczywych walkach wyparto
bolszewików z miasta prawie zupełnie.

Następnego dnia bolszewicy ponowili
atak, wszakże armia ochotnicza otrzy-
mała już posiłki i s'abra przeszła do na-
tarcia. Dn. 17 października Kijów był
ostatecznie wolny od „krasnogwardiej-
ców.”

Armia ochotnicza dowodzil gen.
Niepienin, który zorganizował obronę
Dragomirow, Bredow, Sztakelberg i
gen. Pestiez, który na czele trzech
oddziałóv oficerskich rozbił bolszewi-
ków w mieście i zmusił ich do odwró-
tu. Nastroj ludności poza wymienio-
nym już faktem tłumnej ucieczki z Ki-
jowa, charakteryzują również wypad-
ki innej natury. Mianowicie znaczna
część robotnikóv arsenału opuściła
miasto wraz z armią ochotniczą, czę-
ściowo wzięła nawet udział w walkach
Robotniczy fabryki Gratera spotkali
bolszewików z bronią w ręku. W uwo-

niemiu miasta znaczną rolę odegrał od-
dział robotniczy, zorganizowany przez
inż. Kirstę.

Brak władzy w czasie przechodze-
nia miasta z rąk do rąk osmielił wszel-
kiego rodzaju elementy występne do
rozboju i rabunków. Celem tych napa-
dów były przeważnie mieszkanka ży-
dowskie. W mieście kursowały różne
pogłoski o wystąpieniach żydów prze-
ciw armii ochotniczej. Na tym grun-
cie miało miejsce wiele zajść, szczegó-
lniej ucierpeli żydzi na Padole, Nowo-
Strojeniu, w rejonie, położonym d'ok-
ła rynnur Żydowskiej i w innych d'ok-
łajcach.

Szczegóło o tych zajściach „Dzień-
nik”, wychodzący prawdopodobnie
pod cenzurą wojskową, nie podaje, za-
znacza tylko, że władze zarządziły
energiczne środki w celu poskromie-
nia tych ekcesów. Z rozkazu gen.
Dragomirowa w Kijowie i Darnicy po-
częły funkcjonować sądy wojenno-po-
lowe.

Natomiast Biuro „Ligi walki z anty-
semityzmem” przy kijowskim okrę-
cie, wszczepiającemu związkum miast
wydało odezwę, wskazującą na nieus-
tanną agitację pogromową w mieście.
Odezwą zaznacza, że zebrany na miej-
scu m'atejaj faktyczny obala wszelkie
wieści o tem, jakoby żydzi strzelali z
okien do oddziałóv armii ochotniczej.

A oto kilka słów z kroniki życia
codziennego:

Po wyparciu bolszewików życie po-
częło wracać do normy. Produktóv
spożywczych miało: funt chleba kosz-
tuję 40 rubli, funt kartofli 20 rubli. Po-
częły funkcjonować banki. W'ęla braku-
je, gdyż połączenie z zagłębem do-
nieckiem w wielu punktach uszkodzo-
ne, zresztą koleje zajęte są stale prze-
wozem wojsk i materiału wojennego.

Straż państwa wylawia zbitych
w'ięźniów. W dn. 18 października
schwytano ich około 50.

Prowadzi się śledztwo w sprawie
zabójstwa cukrowara Libermana. Ar-
esztowano go pod zarzutem bolszewi-
zmu, zaś w drodze został zabity. Zwol-
ki znalezione na ulicy.

Lak wiadomo przed parą tygodnia-
mi bolszewicy ponownie owładnęli Ki-
jowem; następnie przyszła wieść, że
Denikin odebrał Kijów, bolszewikom.
O tych wypadkach niema bliższych in-
formacji, ale z notatek, podanych w

posiadanych przez nas numerach
„Dziennika Kijowskiego”, wynika, że
sytuacja wojsk denikinowskich jest
dość trudna. Optymistyczne komunika-
ty o wypieraniu bolszewików zawierają
równocześnie wiadomości o walkach z
„bandami” powstańcami. Takiej in-
formacje n'adchodzą i drogą prywatną.
Tak naprz. w zarządzie gubernialnym
otrzymano wiadomość, iż banda Fiedo-
renki rozgromiła miasto Kaniów. Wład-
ze cywilne uciekły do Zolotonoszy.

Wyniki narad londyńskich.

„Neues Wiener Tageblatt” donosi,
że na konferencji londyńskiej nastaj-
pilo dookładne rozgran'ozenie sfer in-
terezów gospodarczych i politycz-
nych m'ozozaj koalicyjnych w sto-
sunku do państw centralnej Haropy,
ozaj państw bałkańskich. Jak m'oi-
wia, Austria b'edajle e'edaj w sferze
wpływóv francuskich.

Wiedeński Biuro k'orrespondej-
cyjnej donosi z Paryża pod datą 16
o. m.: W komunikacie wydanym przez
Lloyd Georgea, po ukończoniu sobo-
dzajego posiedzenia, powiedziano, że
we wszystkich punktach, które były
przedmiotem obrad, doszlo do s'ad-
wajozajej zgodności. Te trzy dni
współnych obrad przyczynily się do
s'adokumenzowania s'upozaj solid-
ności koalicji.

Konferencja na Dawning Street do-
gradowała do utw'orzozaj rady 10 do-
k'ozóv należąj przedstawicieli Anglii,
Francji, Włozh i Ameryki. Z ramie-
nia Anglii w'ozdzaj: Lloyd George,
Curzon, Ba'our, Chamberlain i Church-
hill. Francję reprezentuj: Ciemen-
teau, ambasador francuzki w Londynie
— Cambon i ministaj odbudowy
s'rajaj — L'ueheur. Amerykę s'ad-
ambasador amerykański — Davis, a Włozh
oby ambasador Imperiali. Podczas
obrad omawiano różne s'rozki, mają-
ce s'abspozozozajć pokój s'wiata i s'ed-
sz'edowano się na e'azozozajną postawę
wobec Niemiec. Tak przaj wyjazdem
konferencji Ciemenseau s' Lloydem
Georgeem sam os'asz.

Paryskie wydanie „New York Ha-
rald” donosi o konferencji londyń-
skiej, co następuje: 1) s'twierdzo-
no, że s'abstruzozajnie amerykańskie są
dla państw europejskich do przyjaci-
la, które nie; 2) na strony Anglii,
Francji i Włozh s'ozozaj nowe os'wad-
zozenie, które o'ozazaj, że m'ozozstraj-
ją z'edczozajwne s'ądóv do Niemiec
bezwarunkowego przyjęcia traktatu
pokoju bez jakichs'ozwiazek s'izmia i
zmusić Niemcy w razie opozu prz-
e'ozaj do post'ozchu. Z drugiej strony
Ameryka os'wiazozajła także, że Stany
Zjednozozne b'ajdaj gotowe razem s're-
staj koalicji współdziałaj w tej spr-
s'aj i ewentualnie uścislić s'woje
pomoz wojskowej; 3) w sprawie Air-
jajku powziąto ważne postanowienie:
s'edajego ministaj s'paw s'agranic-
ajch p'ozofirmozawo o p'izajach ko-
alicji, ministaj przedstawilj radzie
ministróv; 4) m'iozaj Ag'ajja s' Fran-
cjaj s'tanie układ finansowy, który do-
uścisli do uścislenia kredytów d'iego-
caminowozych, celem przyjęcia z po-
s'ozaj rozwójwoli francuskiego tycia
gospodarozego; 5) utworzono podstaj
wy s'ia ostatecznego wojnu s'aj wy-
s'rajaja s' Angliaj, do k'órego także
przystajają Włozhy, jeżeli Ameryka
b'edajle p'ozostawiała nadal na s'tano-
wisku neutralnoz; 6) powziąto do-
zaję, s'amerzajozajce do rychłego s'ar-
s'arcia pokoju s' Turcjaj; 7) uchwalo-
no utworzenie rady przesozóv mini-
stróv, do k'rózozajch należąj b'edajle ta-
żaj przedstawiciele Stanóv Zjednozoz-
zoznych.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Gymnasia wiceministra Ska.
Wiceminister spraw w'ezajstajch
Ska podaj się do dymizji. Zosta-
ła ona s'adczozajwana po powrozie
min. Wojechowskiego.
Polonizacja Śląska Górnego.
S'osozowaj. W Czołozowie na Górn-
ym Śląsku odbyłoj się w'ezozaj pier-
wsaj s'edczozajnie nowozybrajczy
rajy g'wiazaj, na k'órem postanowio-
lo obradować w j'ejzku polskim. Od-
s'osozowo w'ozosk barmitra s' os'az-
s'ozajle p'iesm s'asto niemieckiej po-

tyński, 6. w. premji oszczędnościowej.

"Gazeta Ludowa" donosi, że w Zaborze utworzy się związek nauze-... gromadziaków, który postawi sobie za zadanie...

Przejdź. Najwyższa Rada między-... gromadziaków, który postawi sobie za zadanie...

W Warszawie. Zadeklarowaną została... gromadziaków, który postawi sobie za zadanie...

Umowa Polaki z Demokracją. W Warszawie. Tutejszy uniwersytet...

Przejdź od Paderowskich. W Warszawie. "Kur. Pol." donosi, że...

Koło "Zemsta" koło W.-W. W Łodzi. W tym tygodniu ukazała się...

biuro prasowe. Koło fel. do tej sprawy komunikacja, nie już...

Przejdź od Paderowskich. W Warszawie. "Kur. Pol." donosi, że...

Polska płaci za niepodległość

Wiedeń. Biuro kon. donosi z Londynu 18. maj. Urządowy dziennik...

Czechy rzucają się w objęcia Prus i Austrii.

Wiedeń. "Poster Lloyd" ogłasza... w sprawie postępciej konferencji...

Z sejmu.

Posiedzenie otworzył marszałek... Trampczyński, wyrażając nadzieję...

Kijów znemu w rękach bolszewików.

Gmety. Brakowickie podają w depeszy... A. T. z Wiednia, że komunikat...

Lenin nieradowy z Chłopów.

Londyn. Korespondent "Timesa" donosi...

stwo rozsyłanie uszczelniania lekceważy...

Chłopi - mówili - stali się właścicielami...

O wygnaniu Wilhelma ostatniego.

Berlin. "Berliner Tageblatt" donosi...

Praga. Zapowiedziana od dłuższego...

Praga. Zapowiedziana od dłuższego czasu...

Po ustąpieniu Paderowskiego...

Warszawa. Pawił koneserowicz...

Lenin nieradowy z Chłopów.

Londyn. Korespondent "Timesa" donosi...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej do...

Co prawda, wiadomość o niezwykłym...

Co prawda, wiadomość o niezwykłym...

Należy więc przypuszczać, że przed...

Należy więc przypuszczać, że przed...

PRZEZ ZAKOPCONE SZKIELKA, OOO

Poruszana już niejednokrotnie w...

Dzięki energicznej interwencji...

Dzięki energicznej interwencji Magistru...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

głowie na wysoce skomplikowanym...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Przechodząc od sprawy młynskiej...

Do Młodzieży.

Szczytnymi szlaki, w słońce, młode duchy...

Przejdź w ślady godzinowych aróg...

Wy-Polski dumaj, wy-ciąg nadzieją...

Przejdź w ślady godzinowych aróg...

Przejdź w ślady godzinowych aróg...

Przejdź w ślady godzinowych aróg...

Przejdź w ślady godzinowych aróg...

KROŃKA

Znaczek na inwalidów.

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

Dość, w niedzieli, rozpocznie się...

HAZ-ELITE-SPIESS

Wyborowy krem hazelinowy.
Udełklatnia i bieli skórę rąk i
twarzy.

Zawiadomienie.

Mam honor się przedstawić, jestem
Jack z rodu Szympanów zwany

Cudowną Małpą

z gorącej Afryki i ciemnych lasów ba-
nanów i palm, przez góry, stepy i mo-
rza spieszę odwiedzić Częstochowę.

Przyjmę udział w 5-cio aktowym
dramacie, o dniu przybycia będą od-
dzielne zawiadomienia

Au revoir

JACK.

Już czas dawać

Ogłoszenia Gwiazdkowe

pieniądz wyłożony na reklamę w „Goncu Częstochowskim”

STOKROTNY PRZYNIESIE ZYSK

Reklamujcie się tylko w piśmie poczyniel!

P. P.

Niniejszym za wiadomości P. P. ze ni moży umiety zawartej z Wydziałem Rzemiosł i Drobego Przemysłu Ministerstwa Przemysłu i Handlu otrzymaliśmy prawo podziału węgla i koksu między pp. Rzemiosł i mniejsze zakłady przemysłowe w Częstochowie ps. norm. urzędowych.

Kwitły wydawane są codziennie w godz. 10—11 i pół przed poł. w siedzibie naszego stowarzyszenia węgla i koksu w składach firmy

Dom Handlowy Zdzisław Ryłski Krakowska 40.

[Stowarzyszenie Rzemieślniczo-Przemysłowe alaja 9

Częstochowa w Grudniu 1919.

Wytwórnia zeszytów i toreb papierowych

Chadziński, Ryłski i Ska

Częstochowa, ul. Krakowska № 40, tel. 187.

Dla kooperatywy, księgarń i sklepów ustepstwa.

Ze Związ. Ministrantów

Dziś w n edziele dnia 21/XII—1919 r. o godz. 5 op. odbędzie się zebranie Zw. Ministrantów, w sali biblioteki orazy p. r. św. Zygmunta na które zaprasza się wszystkich członków i osoby zainteresowane

ZARAD

Maszynistka
se świadostwa: pizak-
tuję posady Oferty w
Goncu

Maszynistka
s wysklicentem Semi
naryjem pizakuje za-
jęcia Oferty w Goncu

Do sprzedania
srunt i ława przy Kie-
jarci pod Kolami Wład.
Warszawska 88 a gos-
podarza

Sprzedz
ją i barofili hartowal-
i detahonko Kodzarki 17

Gramofon i Maszyna
treosoy, stacy, krasna,
cały, burka, gramofon
całby, burka, 10000 pe-
szechy przypiękny p-
szechy skład Masz. ul. P.
Kozł. Nr. 12. 1919

Zgubiono
kwit lombardu Kasj Pok
Oszczęta. wydany są
Nr. 50838

Odpowiedzialna
kiosharka woony swaj-
corzmasz i w o berda let-
no posztyni słaby O-
ferty posze skład w
Goncu sub. malsant wo

Olejarnia
da sprzetania ora wy-
rabia tekowa warstet
silozakid jak zwiad
przymajmo srodki ro-
ty w sator stwarzowa
wobudzące ul. Kraso-
wska N. 32

Miła
w polyan popyka
z osowid. sliktycymem
oślim w sioraw wad
A. Bugaj Kłopotka

Miastecze
wykintaty Lewonow ul.
Kęso aszki 19-a o r-

Dom
dosprzedania Stary Sira-
dom Wład. Barszy 15
w Herbaczow

Dom 800 m²
sa wyszczoncie 2 soki
z kuchną w ośmiesieczu
szraz lub od 1-go Syc-
cynia Oferty w Goncu

Osoba
intelligentna znaieca się
debrze na gospod. stwio
mieszka srodki p-
mieszka srodki p-
wa osztynina sa pla-
banj. Oferty w Goncu
dn. 2 Z

OFIARY

skolony w Redakcji „Gonca Częstochowsk.”

- Na gwiazdkę dla żołnierza**
Zamiat chłoni składają Maryczna, Hi-
llok i Jasio Witkoszewcy mc 30, Halina i
Zysozko Stefanowicz mc 30, Teatr Odooa 300
mc, Balcer 100 mc, Piotr Wychniak 50 mc,
Cimielawski Z. 25 mc, Allerowiec 20 mc, Sta-
fanczyk J. 5 mc, Andreja, Złaja W. 5 mc, Ale-
ksander Piel 5 mc, Lampko Wacław 5 mc,
Owiniński 50 mc, Guina Ojator 200 mc,
Michał Bruks 5 mc, Przewoźny Telegrafu Or-
zi. st. Częstochowa; Niemczyk Kazimierz 5
mc, Burkiwicz Zeno 5 mc, Zrobkiewicz Ma-
ria 5 mc, Mielczarek Aleksey 5 mc, Matyja
Jan 5 mc, Stempień Franciszek 5 mc, Omi-
ciuciu Jan 5 mc, Górecki Tadeusz 5 mc, Ma-
stalerz Maria 5 mc, Mastalerz Helena 5 mc,
Trzebski Jan 5 mc, Ballaska Birora 5 mc,
Izydorek Józef 5 mc, Małasia Antoni 3
mc, Perzawski Jadwiga 5 mc, Gergowski
Mieczysław 5 mc, Danowski Władysław 15 mc,
Skotnicki Kazimierz 5 mc, Flakowski Jan 5 mc.

- Na dzień dla żołnierza**
Frajmure H. 250 mc jako kate za niewła-
dwe zachowanie się w biurze Urzędu Przem-
ysłowego w Częstochowie, Czumelowsky
serdak watozany i para dutej bielizay,
Zyguntow 50 Dobraszyński 50 mc, Chmielow-
ski Złaja 25 mc, zysidony preza oził robo-
tniczo Gajczarek jako kate 5 mc, Maliszew-
ska 100 mc, Guina Opłotów 20 mc.
- Na skarb narodowy.**
Katerayus Patis 200 mc.
Dla Miasta wera Praskiego.
Bezimiennie 18 mc.
- Na Biły Kręgi.**
Do uznania Orzowej Wasiliewskiej składają
dyrektor, nauczyciele i uczniowie gnan.
W. Szudzioko 995 mc 40 fan i 12 ru 3 kop.

TEATR „ODEON”

Program od piątku 19-go do wtorku 23-go Grudnia r. b.

Największa Sensacja chwili!

TANCERZ...

MOTTO: Niema mężczyzny, któryby w „Tancerzu” nie dostrzegł siebie, i niema pod słońcem kobiety, któraby w życiu nie miała swego „tancerza...”

Wielka przeróbka dla ekranu słynnej powieści **Feliksa Hollaendra** W pięknym i fascynującym kinc-dramacie w 8 akt. z prologiem

GŁÓWNE OSOBY DRAMATU:

ANDRZEJ RELNCW... tancerz-uwodziciel, **ŁUCJA, ANGELA, MARJA, LIZA, NINON, MARLENA**

Początek obrazu o godz. 5-iej, 7-iej i 9-iej wieczorem.

CENY MIEJSC: Miejsce w łóżach po 6 i 5 mk. Krzesła parterowe 4 mk. Galeria 2 mk. 50 fenigów.

BIURO TECHNICZNE
„PROMIEN”
 H ALEJA № 30. — TELEFON № 24.
Składy i warsztaty mechaniczne
 SZKOLNA № 3b. — TELEFON № 252.

Wykonuje instalacje oświetlenia elektrycznego przenoszenia siły oraz przyłączenia do sieci miejskiej. — Posiada wyłączną sprzedaż: Przenośnych stacji elektrycznych „Agregatów” motorów benzynowych fabryki „Simmering” w Wiedniu oraz maszyn i przyrządów rolniczych fabryki „Odlew” w Krakowie. — Posiada stale na składzie wszelkie artykuły elektrotechniczne, pasy oraz oleje mineralne.
 Wykonuje reperacje motorów i dynamomaszyn.

Dr. Stefan Purski
 choroby skórne i weneryczne
 godziny przyjęć 8—11, 3—7
 Kilińskiego 5.

Dr. Natalja Neufeld
 otworzyła pracownię analityczną dla badań lekarskich
 (analizy moczu, płwociny, krwi, soku żołądkowego itd.)
PRZYJMUJE W CHOROBYCH DZIECIĘCYCH I WEWNĘTRZNYCH
 od 4 do 6 po poł. Obecnie II Aleja 33.

Ważne dla dam!
 Nowo założony
WARSZAWSKI SALON
 czesania i Manicure
 p. f. „**HALINA**” I Aleja 9
NAJNOWSZE PRYZURY
 z ondulacją oraz wykwintny MANICURE
UWAGA: Przyjmuje się do czesania włosów szczególnie oraz wszelkie roboty w zakresie fryzjerstwa wchodzące.

DOKTOR
Józef Kluczewski
 lekarz okulista, ginekolog, kliniki w Kazimierzu
chOROBY WEWNĘTRZNE I KABINOC.
 PRZYJMUJE:
 ul. Panny Marii Nr. 21, od godz. 5—7 wiecz.

„MROZOL” Maść od odmrożenia
 z logutkiem Aptki A. Gąseckiego w Warszawie
 Maść z logutkiem „Mrozol” goi rany pozostałe od odmrożenia, usowa swędzenie kończyn i zapobiega odmrażaniu się łokci. Ządać w aptekach i składach aptecznych maści od odmrożenia „Mrozol” zawsze tylko z logutkiem.
 Skład główny na Częstochowę Hurtownia Właścicieli Aptek Kościuski 16.

Dziś ślizgawka
 Szkolna 15a.

DOKTOR MED.
E. Petrykat
 lekarz kliniki Prof. LESSERA
ChOROBY OBRODU I WEWNĘTRZNE.
 przyjmuję od 9—11 i od 4—7 godz. wiecz.
 ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkolna) 8 I piętro

SWIERZBĘ „MAŚC PRAHEBSKA”
 usowa w ciągu 3 dni mydła
 Latwo się wciera, ma przyjemny zapach, nie plami, bielizny i ciała z łatwością zmywa się wodą.
 Ządać w aptekach i składach tylko „MAŚC PRAHEBSKA” z świerzbowcem na etykiecie. Składowa 1—3—12 osób. Tow. E. Hebeł i S-ka Warszawa, Elektornia 18 tel. 1-37. Blakoni od świerzby i parcha „Ewobol Hebeł”.
 Skład na Częstochowę: M. Neufeld, Skład Apteczny.

Zawiadomienie.
 Zarząd Kooperatywy Pracowników Państwowych i Komunalnych podaje do wiadomości pp. udziałowców, że w celu udogodnienia sklep Kooperatywy będzie otwarty w niedzielę dnia 21 b. m. od godziny 2 do 7-iej wieczorem dla wydawania artykułów kontyngensowych tylko dla członków Kooperatywy.
ZARZĄD.

Dr. Wł. Kahl
 choroby kobiece, akuszerka, wewnętrzne
 Przyjmuje od 1-iej do 4-iej
 ulica Dąbrowskiego 5 (Szkolna) II piętro.

NOWO OTWORZONE
Koedukacyjne Kursa Handlowe
Stanisława Sudolskiego
Buchaltera Banbu Pansl. Oddziału w Częstochowie.
 Egzamina wstępne w początkach stycznia, wykłady 15 stycznia Zapis przyjmuje kancelaria kursów Szkolna № 9 m 3 od 4-iej do 6-iej i poł.
Komplet Słuchaczy ogr. nicyzony.

Zebrań szewców
 dn. 21 Grudnia odbędzie się zebrań członków związku zaw. szewców i kamaszników w lokalu związku II Aleja № 40 na które z prasa
ZARZĄD

LEKARZ-DENTYSTA
MICHAŁ GREJNIEC
 ul. Panny Marii (I Aleja) 10)
 Telefon 250
 Przyjmuje od 9—11 i 4—7 w.

KURSY HANDLOWE
 Róży Szumacherowej
 rozpoczęły już przyjmowanie zapisów na **drugie półrocz.**
 Kancelaria kursów tymczasowo musi się przy ul. Dąbrowskiego (Szkolna) № 5a II piętro front.

Oszczędność
 w życiu niezbędnosci
 ze wzbudzającym powabem można być obserwatorem, czyszcząc ubranie (plamowabem), a obuwie konserwatorem. Więc zacna Publiczności, miejcie się na baczności, niechże towaru sę Strzeżenie i złych past n'e bierzcie, bo będą narzeczania na obuwia pięknie. Tylko pasta uskowa prawdziwa sprawia dziwnie tylko obuwie utrwała i na długi czas chodząc pozwala, i-cz w swej dobrej jakości z polskiem li strzyżym nadzieje też miłkości wyrobom skórzanym. Tylko taka pasta ze składu Aleksandra Hoffmana w Starym Ryńku otrzymana jest wyborowa L... basta!

DOKTOR
Paweł Broniatowski
 UL. PANNY MARIJ Nr. 21 (II Aleja)
 obok Teatru Paryskiego,
 Choroby weneryczne i skórne.
 Przyjmuje od 9—12 i 4—7 po południu.
 Panie od 12—1 w południe.

Inż. W. Kukliński i K. Deloff
DOM TECHNICZNO-HANDLOWY
 Częstochowa, ul. Dojazd № 9. — Telefon № 60.
 Motory spowne, motory elektryczne, artykuły techniczne i elektrotechniczne. Stale na składzie benzyna, olej przysynowy, gazy cylindrowy i automobilowy. Dni wytor iarów skórzanych, konopnych, gumowych, Balista e. t. c
 Oryginalne szwedzkie wirówki do mielenia „Omni”.